

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 31853594-101-30- 4142
Konu : Kanun Tasarısı

23/12/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ekli listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'na uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Başbakan

Ek: Liste

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Gevre			
Esas Komisyon	Dışişleri			
Tarih:	16 Şubat 2016		E.No: 1/632	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BÖK.LİĞİ
23 Aralık 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
23 Aralık 2015
No: 13471

16. 1/752 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
17. 1/828 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
18. 1/845 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
19. 1/864 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
20. 1/896 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
21. 1/455 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
22. 1/616 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
23. 1/729 İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyanada Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 31853594-101-699 - 1318

8 / 7 / 2013

Konu : Kanun Tasarısı

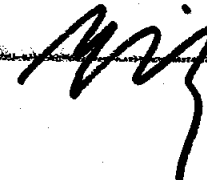
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 1/2/2013 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

TBMM BAŞKANLIĞI					
Tali Komisyon	- Çevre				
Esas Komisyon	Dışişleri				
Tarih:	15 Mart 2013			E. No: 1/252	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Bşk.Yrd.	Gn.Sek.	
1/1	16	1/1	1/1	1/1	
TBMM BAŞKANI					

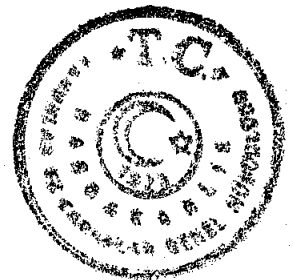
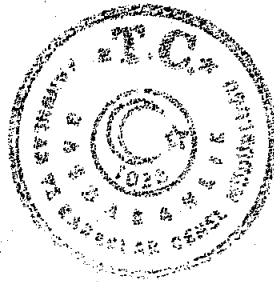
TBMM KANUNLAR ve KANAKLAR BSK. LİGİ
08 Mart 2013
Numara:

T B M M KURUMUNUN VE KURUM KUR. BAKANLIĞI
08 Mart 2013
No : 189700

GEREKÇE

1 Kasım 2012 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptı" ile; entegre atık yönetimi, evsel ve sanayi atık sularının yönetimi, hava kalitesi yönetimi, sanayiden kaynaklanan kirliliği önleme ve en iyi uygulama teknikleri, iklim değişikliği, kimyasallar yönetimi, çevresel etki değerlendirmesi, çevre durum raporları, çevre konusunda coğrafi bilgi sistemlerinin geliştirilmesi ve ilgili mevzuat düzenlemesi, korunan alanlarda doğanın ve biyolojik çeşitliliğin korunması, korunan alanların planlanması, yönetimi ve tanıtımı, korunan alanlarda eko-turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi ve uygulanması, çevre eğitimi, çevre dostu teknolojilerin geliştirilmesi gibi konularda iki ülke arasında işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Mutabakat Zaptı ile ayrıca; tarafların, eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenleme, bilimsel ve teknik ziyaret programları düzenleme, araştırmacıların, danışmanların, uzmanların ve sivil toplum kuruluşu üyelerinin karşılıklı ziyaretlerini düzenleme, araştırma, geliştirme ve uygulama faaliyetleri konusunda, bilimsel ve teknik düzeyde bilgi ve belge değişimi gibi yollarla işbirliğini geliştirmeleri hususlarına da yer verilmektedir.

T/ 523

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MOLDOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ÇEVRE ALANINDA MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

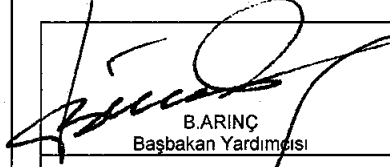
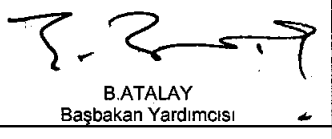
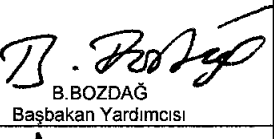
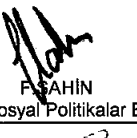
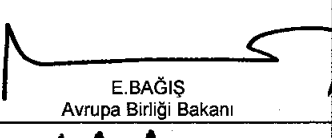
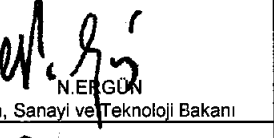
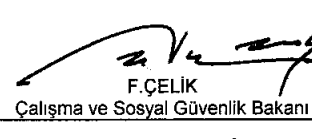
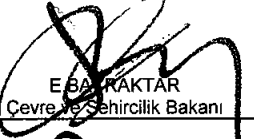
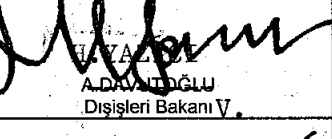
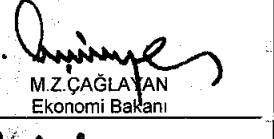
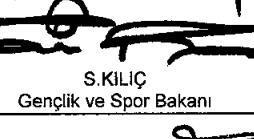
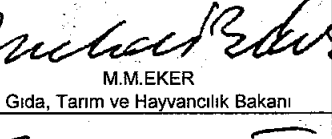
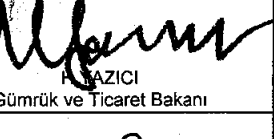
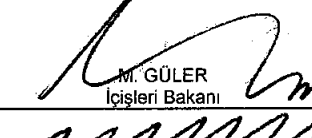
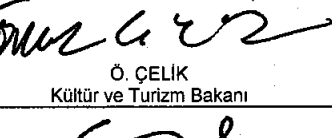
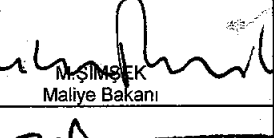
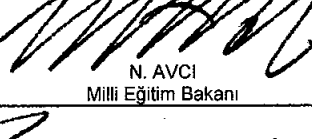
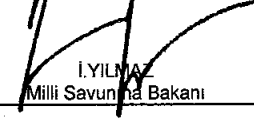
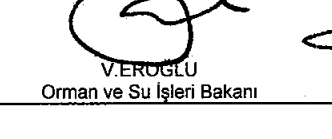
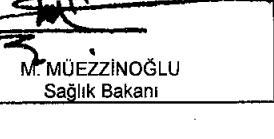
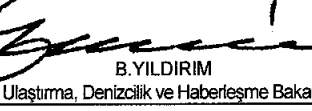
MADDE 1- (1) 1 Kasım 2012 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 B. ARINÇ Başbakan Yardımcısı	 C. YILMAZ Başbakan Yardımcısı	 B. ATALAY Başbakan Yardımcısı	 B. BOZDAĞ Başbakan Yardımcısı
 S. ERGİN Adalet Bakanı	 F. ŞAHİN Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 E. BAĞIŞ Avrupa Birliği Bakanı	 N. ERGÜN Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 E. BAŞRAKTAR Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığı	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 M. Z. ÇAĞLAYAN Ekonomi Bakanı
 T. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 S. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M. M. EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 H. AZICI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 M. GÜLER İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 Ö. ÇELİK Kültür ve Turizm Bakanı	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 N. AVCI Millî Eğitim Bakanı	 İ. YILMAZ Millî Savunma Bakanı	 V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 M. MÜEZZİNOĞLU Sağlık Bakanı
 B. YILDIRIM Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No.

101- 699
187

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
MOLDOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ÇEVRE ALANINDA
MUTABAKAT ZAPTI

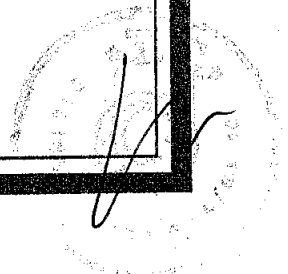
Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti;

Türk ve Moldova Halkları arasındaki dostluk ilişkilerini güçlendirme ve çevre alanında işbirliğini geliştirme yolundaki isteklerini ifade ederek,

Bugünkü ve gelecek nesillerin refahı açısından, çevrenin korunmasında ve iyileştirilmesinde, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının önemini kabul ederek,

Böyle bir işbirliğinin Tarafların ortak çıkarlarına, sosyal ve ekonomik gelişmelerine katkıda bulunacağını dikkate alarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmıştır:

Madde 1

Çevre kirliliğinin azaltılması ve çevrenin koruma ve kullanma dengesi ile sürdürülebilirliğinin sağlanması gayesiyle, Taraflar; hakkaniyet, fayda ve mütakabiliyet esasına dayanarak, bilgi, deneyim ve teknoloji paylaşımı ile işbirliği yapacaktır.

Madde 2

Taraflar aşağıdaki konularda işbirliği yapacaktır:

- a) Entegre atık yönetimi (ambalaj atığı, belediye atığı, özel ve tıbbi atık, tehlikeli atık),
- b) Evsel ve sanayi atık sularının yönetimi,
- c) Hava kalitesi yönetimi,
- d) Sanayiden kaynaklanan kirliliği önleme ve en iyi uygulama teknikleri,
- e) İklim değişikliği,
- f) Kimyasallar yönetimi,
- g) Çevresel etki değerlendirmesi, çevre durum raporları,
- h) Çevre konusunda coğrafi bilgi sistemlerinin geliştirilmesi ve ilgili mevzuat düzenlemesi,
- i) Korunan alanlarda doğanın ve biyolojik çeşitliliğin korunması,
- j) Korunan alanların planlanması, yönetimi ve tanıtımı, korunan alanlarda eko-turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi ve uygulanması,
- k) Çevre eğitimi,
- l) Çevre dostu teknolojilerin geliştirilmesi.

Madde 3

Taraflar, 2. maddede sıralanan konular üzerinde:

- a) Eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenleme,
- b) Bilimsel ve teknik ziyaret programları düzenleme,

- 13
- c) Araştırmacıların, danışmanların, uzmanların ve sivil toplum kuruluşu üyelerinin karşılıklı ziyaretlerini düzenleme,
  - d) Araştırma, geliştirme ve uygulama faaliyetleri konusunda, bilimsel ve teknik düzeyde bilgi ve belge değişimi,
  - e) İşbirliği projeleri geliştirme,
- aracılığı ile işbirliği yapacaktır.

Madde 4

Taraflar; her bir Taraf için uygulanabilir ilgili mevzuat ve bu hedef için tahsis edilen mali kaynaklar çerçevesinde işbirliği yapacaktır.

Taraflar uzlaşılan alanlarda; ulaşım masrafları gönderen Tarafça ve iâşe, ibate ve yerel ulaşım masrafları evsahibi Tarafça karşılanmak üzere, uzman değişimi yapacaktır.

Madde 5

Taraflar; resmi kuruluşları, akademik kurumları, özel firmaları ve sivil toplum kuruluşlarını işbu Mutabakat Zaptı çerçevesindeki işbirliği faaliyetlerine katılmaya davet edebilir.

Madde 6

İşbu Mutabakat Zaptı kapsamında işbirliğinin etkili bir şekilde uygulanmasının sağlanması için, Taraflarca, aşağıda belirtilen şekilde çalışacak bir ortak komite kurulacaktır:

- a) İşbu Mutabakat Zaptının yürürlüğe girmesinin ardından 3 (üç) ay içinde, her bir Taraf; işbu Mutabakat Zaptı kapsamında yer alan işbirliği faaliyetlerinin yönetiminden sorumlu olacak bir ulusal koordinatör tayin edecektir.

Ulusal koordinatör en az daire başkanı düzeyinde olacaktır.

- b) Her bir Taraf birbirine tayin ettiği ulusal koordinatörünün ismini bildirecektir. Her bir Taraf, birbirine herhangi bir zaman yazılı bildirimde bulunarak, ulusal koordinatörünün yerine bir vekil atayabilecektir.

- 14
- c) Ulusal Koordinatörler; 2. maddede sıralanan işbirliği faaliyetlerini içeren ortak çalışma programını hazırlamak için işbirliği yapacaktır.
  - d) Ulusal koordinatörler; 2. maddede sıralanan faaliyetleri görüşmek için herhangi bir zaman düzenlenecek olan ortak komite toplantısına eş-başkanlık yapacaktır ve ortak komite tarafından alınacak tavsiyelerin uygulanmasını takip edecektir.

Madde 7

Taraflar işbirliği sonuçlarını, yazılı rızaları da alınarak, ulusal mevzuatları ile uyumlu olarak, üçüncü Taraflar ile paylaşmak için anlaşabilir.

Madde 8

İşbu Mutabakat Zaptı'nda yer alan hiçbir husus, Tarafların taraf olduğu diğer uluslararası anlaşmalar altında yer alan mevcut hak ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 9

İlgili ulusal düzenlemeler ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Moldova Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalara uygun olarak Taraflar, işbu Mutabakat Zaptı'na göre transfer edilen veya yaratılan fikri mülkiyet haklarının etkili korunmasını garanti ederler.

İşbu Mutabakat Zaptı kapsamında 'fikri mülkiyet'ten, 14 Temmuz 1967 yılında Stockholm'de imzalanan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü Kuran Sözleşme'nin 2. maddesinde kayıtlı tanım anlaşılacaktır.

Madde 10

İşbu Mutabakat Zaptının yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir uyuşmazlık, Taraflar arasında müzakere yolu ile çözülecektir.

Madde 11

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların karşılıklı yazılı rızaları ile herhangi bir zaman değiştirilebilir. Bu değişiklikler, işbu Mutabakat Zaptı'nın 12. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen usule göre yürürlüğe girecektir.

Madde 12

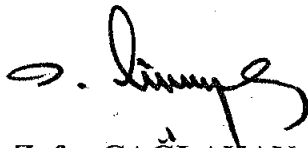
İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların; işbu Mutabakat Zaptının yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik kanallar aracılığıyla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Mutabakat Zaptı 5 (beş) yıl süre ile yürürlükte kalacaktır. Taraflardan biri yürürlük süresinin sona erme tarihinden en az 6 (altı) ay önce Mutabakat Zaptını sona erdirmeye niyetini yazılı olarak, diplomatik kanallardan, diğer Tarafa bildirmediği takdirde, işbu Mutabakat Zaptının geçerliliği otomatik olarak, birbirini izleyen 5 (beş) yıllık süreler için uzatılacaktır.

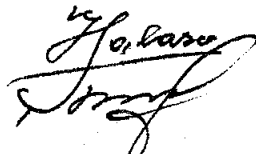
İşbu Mutabakat Zaptının sona ermesi, Mutabakat Zaptı gereğince üzerinde mutabık kalınan ve sona erme öncesinde başlatılan projelerin ve faaliyetlerin geçerliliğini ve süresini etkilemeyecektir.

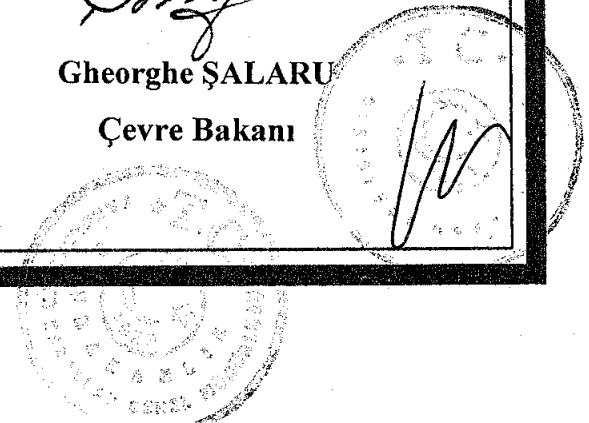
İşbu Mutabakat Zaptı; Ankara'da, 1 Kasım 2012 tarihinde, Türkçe, Moldovaca ve İngilizce dillerinin her birinden 2 (ikişer) orijinal nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Zafer ÇAĞLAYAN
Ekonomi Bakanı

MOLDOVA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Gheorghe ŞALARU
Çevre Bakanı

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
IN THE FIELD OF
ENVIRONMENT

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Moldova hereinafter referred to as "the Parties";

Expressing the desire to strengthen the friendly relations between Turkish and Moldovian People and to develop cooperation regarding environment,

Recognizing the significance of sustainable development approach for the protection and improvement of environment for the well-being of the present and future generations,

Noting that such cooperation would serve their common interest and contribute to the enhancement of social and economic development of Parties,

Have agreed as follows:

Article 1

In order to reduce the environmental pollution and to provide the sustainability of the environment, with the balance of protection and use, the Parties shall cooperate through the sharing of knowledge, experience and technology on the basis of equity, benefit and reciprocity.

Article 2

The Parties shall cooperate in the following subjects:

- a) Integrated waste management
(packaging waste, municipal waste, special and medical waste, hazardous waste),
- b) Management of domestic and industrial wastewaters,
- c) Air quality management,
- d) Prevention of pollution arising from industry and best available techniques,
- e) Climate change,
- f) Chemicals management,
- g) Environmental impact assessment, environmental status reports,
- h) Development of geographical information systems on environment and related legislative arrangements,
- i) Protection of nature and biodiversity in protected areas,
- j) Planning, management and introduction of protected areas, development and implementation
of eco-tourism activities in protected areas,
- k) Environmental education,
- l) Development of environmentally friendly technologies.

Article 3

The Parties shall cooperate on the subjects enlisted in Article 2 through:

- a) Organization of training programmes, meetings, conferences and symposia,
- b) Organization of scientific and technical visiting programmes,
- c) Organization of reciprocal visits of researchers, consultants, experts and non-governmental organization members,
- d) Exchange of information and document in scientific and technical level on research, development and implementation activities,
- e) Elaboration of cooperation projects.

Article 4

The Parties shall cooperate within the framework of the relevant legislation applicable to each Party and funds allocated for this purpose.

The Parties shall exchange experts in the agreed fields in a way that the travel expenses shall be covered by the sending Party and food, accommodation and local transportation expenses shall be covered by the host Party.

Article 5

The Parties may invite government institutions, academic institutions, private enterprises and non-governmental organizations to participate in the cooperative activities within the framework of this Memorandum of Understanding.

Article 6

To ensure the efficient implementation of cooperation under this Memorandum of Understanding, a joint committee shall be established by the Parties and operate as follows:

- a) Each Party shall designate a national coordinator to be responsible for the management of cooperation activities under this Memorandum of Understanding within 3 (three) months following the entry into force of this Memorandum of Understanding.

The national coordinator shall be at least at the level of head of department.

- b) Each Party shall notify each other regarding the name of the national coordinator they designated. Each Party may designate a substitute for the national coordinator at any time upon written notice to the other Party.
- c) National coordinators shall cooperate to prepare the joint working programme containing the cooperation activities enlisted in article 2.
- d) National coordinators shall co-chair the meeting of the joint committee that convenes at any time in order to discuss the activities enlisted in article 2 and shall follow the implementation of the recommendations taken by the joint committee.

Article 7

The Parties may agree to share the results of their cooperation, by mutual written consent, with third Parties in conformity with their national legislation.

Article 8

Nothing in this Memorandum of Understanding shall be construed in a way to affect the existing rights and obligations of the Parties under other international agreements to which they are parties.

Article 9

The Parties, in accordance with the respective national legislations and international treaties to which the Republic of Turkey and the Republic of Moldova are parties shall ensure effective protection of the rights for intellectual property transferred or created under this Memorandum of Understanding.

For the purpose of this Memorandum of Understanding, intellectual property is understood to have the meaning given in article 2 of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization, signed in Stockholm on 14 July 1967.

Article 10

Any dispute that may arise from interpretation or implementation of this Memorandum of Understanding shall be resolved by negotiation between the Parties.

Article 11

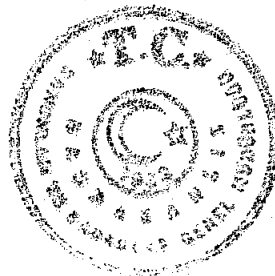
This Memorandum of Understanding may be amended upon mutual written consent of the Parties at any time. These amendments shall enter into force according to the procedure established in paragraph 1 of article 12, of this Memorandum of Understanding.

Article 12

This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for its entry into force.

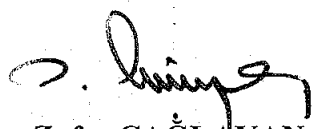
This Memorandum of Understanding shall remain in force for a period of 5 (five) years. Its validity shall be extended automatically for successive periods of 5 (five) years unless one of the Parties notifies the other in writing, through diplomatic channels, of its intention to terminate it, at least 6 (six) months prior to its expiration.

The termination of this Memorandum of Understanding shall not affect the validity and duration of the projects and activities agreed upon pursuant to the Memorandum of Understanding and initiated prior to such termination.

Signed in Ankara on 1 November 2012, in 2 (two) originals, each in Turkish, Moldovian and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

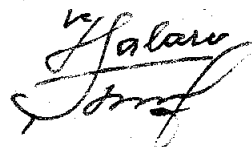
**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TURKEY**

Zafer ÇAĞLAYAN

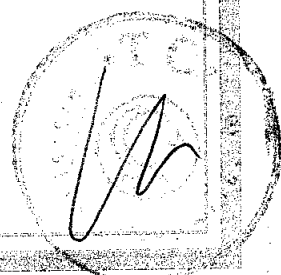
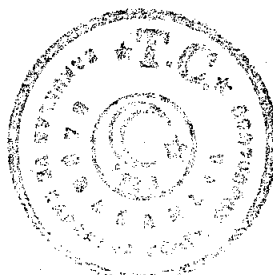
Minister of Economy

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

Gheorghe ȘALARU

Minister of Environment

MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE
ÎNTRE
GUVERNUL REPUBLICII TURCIA
ȘI GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
ÎN DOMENIUL MEDIULUI

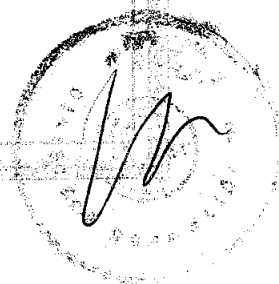
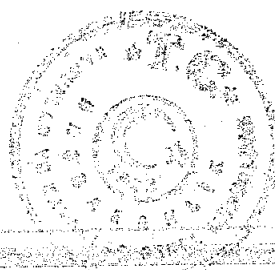
Guvernul Republicii Turcia și Guvernul Republicii Moldova, numite în continuare "Părți";

Exprimându-și dorința de a întări relațiile de prietenie dintre poporul turc și cel moldovenesc și de a dezvolta cooperarea în ceea ce privește mediul înconjurător,

Recunoscând importanța abordării dezvoltării durabile pentru protecția și îmbunătățirea mediului pentru bunăstarea generațiilor prezente și viitoare,

Constatând că o astfel de cooperare ar putea servi interesul lor comun și ar contribui la consolidarea dezvoltării sociale și economice a Părților,

Au convenit după cum urmează:

Articolul 1

În scopul reducerii poluării mediului și asigurării durabilității mediului, cu echilibrarea protecției și utilizării, Părțile vor coopera prin intermediul schimbului de cunoștințe, experiență și tehnologie în baza principiilor echității, beneficiilor și a reciprocității.

Articolul 2

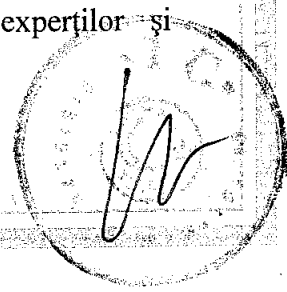
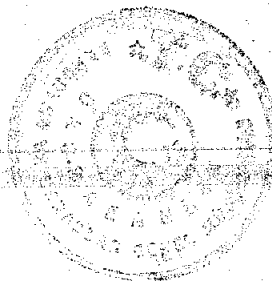
Părțile vor coopera în următoarele domenii:

- a) Managementul integrat al deșeurilor (deșeuri de ambalaje, deșeuri municipale, deșeuri speciale și medicale, deșeuri periculoase),
- b) Managementul apelor, inclusiv apele uzate menajere și industriale,
- c) Managementul calității aerului,
- d) Prevenirea poluării industriale și cele mai bune tehnici disponibile,
- e) Schimbarea climei,
- f) Managementul substanțelor chimice,
- g) Evaluarea impactului asupra mediului, rapoarte privind starea mediului,
- h) Elaborarea sistemelor geografice informaționale de mediu și a aranjamentelor legislative conexe,
- i) Protecția naturii și a biodiversității în ariile protejate;
- j) Planificarea, managementul și introducerea ariilor protejate, elaborarea și implementarea activităților de turism ecologic în ariile protejate;
- k) Instruirea ecologică;
- l) Elaborarea tehnologiilor prietenoase mediului.

Articolul 3

Părțile vor coopera în domeniile prezentate în articolul 2 în următoarele forme:

- a) Organizarea programelor de instruire, a reuniunilor, conferințelor și simpoziumelor,
- b) Organizarea programelor de vizită științifice și tehnice,
- c) Organizarea vizitelor reciproce a cercetătorilor, consultanților, experților și membrilor ONG,

- d) Schimbul de informații și documente în domeniul mediului la nivel științific și tehnic, privind activitățile de cercetare, elaborare și implementare,
- e) Elaborarea proiectelor de cooperare.

Articolul 4

Părțile vor coopera în limitele legislației relevante aplicabile în fiecare Parte și a fondurilor alocate pentru acest scop.

Părțile vor realiza schimburi de experți în domeniile asupra cărora s-a convenit, astfel încât cheltuielile de călătorie vor fi acoperite de către Partea care delegă, iar cheltuielile pentru alimentare, cazare și transport intern vor fi acoperite de către Partea care primește.

Articolul 5

Părțile pot invita instituții guvernamentale, academice, întreprinderi private și ONG-uri pentru a participa la activitățile de cooperare în cadrul prezentului Memorandum de Înțelegere.

Articolul 6

Pentru a asigura implementarea eficientă a cooperării în cadrul prezentului Memorandum de înțelegere, părțile vor stabili o Comisie Mixtă care va funcționa după cum urmează:

- a) Fiecare Parte va desemna în termen de 3 (trei) luni de la intrarea în vigoare a prezentului Memorandum de Înțelegere, un coordonator național responsabil pentru managementul activităților de cooperare în cadrul Memorandumului.

Coordonatorul național trebuie să fie cel puțin la nivel de șef de direcție.

- b) Părțile trebuie să se informeze reciproc despre numele coordonatorului național desemnat. Fiecare dintre Părți poate desemna un înlocuitor pentru coordonatorul național în orice moment, prin notificarea scrisă a celeilalte părți.
- c) Coordonatorii naționali vor coopera în scopul elaborării unui program de lucru comun, axat pe activitățile de cooperare prezentate în Articolul 2.
- e) Coordonatorii naționali vor co-prezida reuniunile comisiei mixte care se va întruni în orice moment pentru a discuta activitățile prezentate în Articolul 2 și vor urmări implementarea recomandărilor comisiei mixte.

Articolul 7

Părțile pot conveni asupra informării terțelor Părți despre rezultatele obținute, în conformitate cu legislația lor națională.

Articolul 8

Nimic din prezentul Memorandum de Înțelegere nu va fi interpretat astfel încât să afecteze drepturile și obligațiile existente ale Părților în cadrul altor acorduri internaționale la care sunt Parte.

Articolul 9

Părțile, în conformitate cu legislațiile naționale respective și a tratatelor internaționale la care Republica Turcia și Republica Moldova sunt Părți vor asigura protecția efectivă a drepturilor de proprietate intelectuală create sau transferate în cadrul prezentului Memorandum de Înțelegere.

În cadrul prezentului Memorandum de Înțelegere, prin proprietate intelectuală se subînțelege sensul atribuit în articolul 2 din Convenția de instituire a Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale, semnată la Stockholm la 14 iulie 1967.

Articolul 10

Orice divergențe care pot apărea referitoare la interpretarea sau implementarea prezentului Memorandum de Înțelegere vor fi soluționate prin negocieri între Părți.

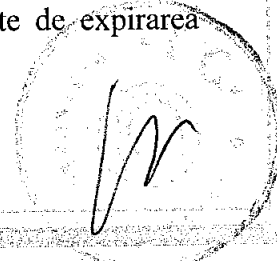
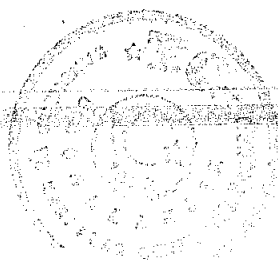
Articolul 11

Prezentul Memorandum de Înțelegere poate fi modificat cu acordul comun scris al Părților, în orice moment. Aceste modificări intră în vigoare în conformitate cu procedura stabilită în articolul 12 al prezentului Memorandum de Înțelegere.

Articolul 12

Prezentul Memorandum de Înțelegere va intra în vigoare la data primirii ultimei notificări scrise prin care Părțile se notifică reciproc, prin canale diplomatice, cu privire la finalizarea procedurilor lor legale interne necesare pentru intrarea sa în vigoare.

Prezentul Memorandum de Înțelegere va rămâne în vigoare pentru o perioadă de 5 (cinci) ani. Valabilitatea acestuia se prelungește automat pentru perioade succesive de 5 (cinci) ani, până când una dintre părți notifică în scris, prin canale diplomatice, cu privire la intenția sa de a-l denunța, cu cel puțin 6 (șase) luni înainte de expirarea acestuia.

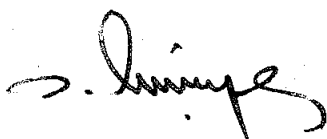

Încetarea prezentului Memorandum de Înțelegere nu va afecta valabilitatea și durata proiectelor și activităților convenite în conformitate cu Memorandumul de Înțelegere, inițiate înainte de reziliere.

Semnat la Ankara, la 2 noiembrie 2012, în 2 (două) exemplare originale, fiecare în limbile turcă, moldovenească și engleză, toate textele fiind egal autentice. În cazul apariției divergențelor la interpretarea prezentului Memorandum, textul în limba engleză va fi de referință.

Pentru

Guvernul Republicii Turcia

Zafer ÇAĞLAYAN

Ministru al economiei

Pentru

Guvernul Republicii Moldova

Gheorghe ȘALARU

Ministru al mediului

